

Hallituksen esitys Eduskunnalle öljyvahinkojen torjuntaa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että öljyvahinkojen torjuntatoimen ylin johto ja valvonta siirtyisi ympäristöministeriöltä sisäasiainministeriölle. Vastuu öljyvahinkojen torjunnan yleisestä järjestämisestä ja kehittämisestä siirtyisi vesi- ja ympäristöhallitukselta sisäasiainministeriölle. Aluehallinnossa tehtävät siirtyisivät vesi- ja ympäristöpiireiltä lääninhallituksille, joille siirtyisi myös kuntien öljyvahinkojen torjunnan ohjaus ja valvonta. Ympäristöministeriön hal-

linnonalalle jäisi edelleen keskeisiä öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjuntaan liittyviä asiantuntijatehtäviä.

Ympäristöministeriön yhteydessä toimivan valtion talousarvion ulkopuolisen öljysuojarahaston asemaan ei esitetä muutoksia.

Esitys liittyy vuoden 1995 valtion talousarvioesitykseen.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö

Maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnasta ja alusten aiheuttamien öljyvahinkojen torjunnasta on säädetty erikseen. Laki alusten aiheuttaman vesien pilaantumisen ehkäisemisestä, jäljempänä alusjätelaki (300/79) sisältää aluksille ja niiden toiminnalle asetettavien ympäristönsuojeluvaatimusten lisäksi säännökset alusten aiheuttamien öljyvahinkojen torjunnasta. Maa-alueiden osalta säännökset sisältyvät lakiin maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta, jäljempänä maa-alueiden öljyvahinkolaki (378/74). Näiden lakien nojalla on annettu asetus öljyvahinkojen torjunnasta (636/93).

Öljyvahinkojen torjuntaa koskevissa laeissa säädetään viranomaisten tehtävistä ja torjuntaviranomaisten toimivaltuuksista öljyvahinkojen torjunnassa. Kunnan on alueellaan huolehdittava sekä maa-alueella tapahtuvien että alusten aiheuttamien öljyvahinkojen torjumisesta. Isoh-

koissa ja usean kunnan alueelle ulottuvissa vahingoissa kunnat toimivat yhteistyössä keskenään ja niillä on oikeus saada apua valtion viranomaisilta. Valtion viranomaiset vastaavat aavalla selällä ja kansainvälisillä merialueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnasta.

Laissa ja asetuksessa olevien säännösten lisäksi eri viranomaisten tehtävistä ja torjuntatoimien käytännön organisoinnista määrätään kuntien öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmissa ja lääninhallitusten johdolla laadituissa alueellisissa alusöljyvahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelmissa.

Alusjätelain mukaan alusöljyvahinkojen torjunnan ylin johto ja valvonta kuuluu ympäristöministeriölle ja vesi- ja ympäristöhallitus vastaa öljyvahinkojen torjunnan yleisestä järjestämisestä ja kehittämisestä. Maa-alueiden öljyvahinkolaissa on tätä vastaava säännös ja lisäksi säännös, jonka mukaan vesi- ja ympäristöpiiri osallistuu tarvittaessa öljyvahingon torjuntaan.

Alusöljyvahinkojen torjunta on kuulunut alun perin merenkulkuhallitukselle, jolta tämä tehtävä siirtyi 1 päivänä lokakuuta 1983 silloin

perustetulle ympäristöministeriölle. Vastuu öljyvahinkojen torjunnan järjestämisestä ja kehittämisestä siirtyi 1 päivänä maaliskuuta 1987 ympäristöministeriöltä vesi- ja ympäristöhallitukselle. Maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunta on kuulunut vesipiireille ja vesihalitukselle, jotka 1 päivänä lokakuuta 1986 muuttuivat vesi- ja ympäristöpiireiksi ja vesi- ja ympäristöhallitukseksi.

1.2. Kansainväliset velvoitteet

Merialueella tapahtuvien öljyvahinkojen ja kemikaalivahinkojen torjuntaa ja siihen liittyvää yhteistyötä on säädelty kansainvälisin sopimuksin. Suomi on sopimuspuolena seuraavissa torjuntayhteistyötä koskevilla sopimuksissa:

1) Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välinen sopimus yhteistyöstä koskien toimenpiteitä meren öljyasaantumista vastaan eli Kööpenhaminan sopimus (SopS 41/71);

2) Yleissopimus Itämeren merellisen ympäristön suojelusta eli Helsingin sopimus (SopS 11/80); ja

3) Suomen ja Neuvostoliiton välinen sopimus yhteistyöstä torjuttaessa öljyn ja muiden haitallisten aineiden vahinkotapauksissa aiheuttamaa Itämeren pilaantumista (SopS 54/90).

Kööpenhaminan sopimus on uusittu ja uusi sopimus, jossa myös Islanti on sopimuspuolena, allekirjoitettiin Kööpenhaminassa 29 päivänä maaliskuuta 1993. Suomi ei ole vielä ratifioinut uutta sopimusta. Myös Helsingin sopimus on uudistettu ja uusi yleissopimus allekirjoitettiin Helsingissä 9 päivänä huhtikuuta 1992. Hallituksen esitys muun ohella uuden Helsingin sopimuksen ratifioimiseksi tarvittavista kansallisen lainsäädännön muutoksista on annettu eduskunnalle (HE 323/94 vp.).

Suomi on allekirjoittanut ja ratifioinut maapallonlaajuisen yleissopimuksen öljyvahinkojen torjuntavalmiudesta ja torjuntayhteistyöstä vuodelta 1990 eli ns. OPRC-yleissopimuksen. Yleissopimus tulee voimaan 13 päivänä toukokuuta 1995. Suomi ja Viro allekirjoittivat 9 päivänä joulukuuta 1993 sopimuksen yhteistyöstä torjuttaessa pilaantumishäiriöitä merellä.

Näiden sopimusten yleisenä periaatteena on, että sopimuspuolet sitoutuvat ylläpitämään riittävää torjuntavalmiutta ja antamaan mahdollisuuksiensa mukaan torjunta-apua muiden sopimuspuolten sitä pyytäessä. Vanha ja uusi

Helsingin sopimus, Suomen ja Neuvostoliiton välinen sopimus, Suomen ja Viron välinen sopimus ja uusi Kööpenhaminan sopimus kattavat öljyvahinkojen torjunnan lisäksi myös yhteistyön torjuttaessa merellä muiden haitallisten aineiden aiheuttamia vahinkoja.

Ympäristöministeriö vastaa alan kansainvälisen yhteistyön kehittämisestä ja yhteensovittamisesta. Vesi- ja ympäristöhallitus on nimetty kansalliseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, jolla on Suomen valtion puolesta oikeus pyytää torjunta-apua muilta sopimuspuoilta ja päättää torjunta-avun antamisesta muille sopimuspuolille.

1.3. Valtion viranomaisten nykyiset tehtävät öljyvahinkojen torjunnassa

Varsinaisten öljytorjuntaviranomaisten ohella myös useat muut valtion viranomaiset osallistuvat öljyvahinkojen torjuntaan ja vastaavat osaltaan torjuntavalmiudesta. Alusjätelain 31 §:ssä on yleinen säännös virka-apua antavista viranomaisista ja niiden tehtävistä.

Valtion öljytorjunta-alueet ovat alusöljyvahinkojen torjuntavalmiudessa merkittävän voimavara. Nämä alueet on alun perin suunniteltu ja rakennettu monikäytön periaatteella ja merenkulkulaitos, merivoimat ja rajavartiolaitos käyttävät näitä aluksia normaaleissa tehtävissään.

Valtion viranomaisten tehtävät alusöljyvahinkojen torjunnassa jakautuvat seuraavasti:

Ympäristöministeriö vastaa ylimpänä viranomaisena öljytorjunnasta, lainsäädännön ja valtion talousarvion valmistelusta sekä kansainvälisistä sopimusasioista ja hoitaa öljysojjarahastoa.

Vesi- ja ympäristöhallitus vastaa öljyvahinkojen torjunnan yleisestä järjestämisestä ja kehittämisestä, hankkii valtion öljytorjuntakaluston sekä vastaa isojen öljyvahinkojen torjunnasta ja määrää torjuntatöiden johtajan. Lisäksi se vastaa kansainvälisen torjunta-avun pyytämisestä ja antamisesta sekä öljyvahingoista aiheutuvien ympäristöhaittojen tutkimisesta.

Vesi- ja ympäristöpiirit vastaavat valtion öljytorjuntakalustovarastojen hoidosta.

Merivoimat vastaa kahden suurimman öljytorjunta-alueen, HYLKEEN ja HALLIN miehittämisestä ja ylläpidosta ja aluksiin liittyvän öljytorjuntamateriaalin ja -kaluston hoidosta.

Merenkulkulaitos vastaa seitsemän öljyntorjunta- ja väylänhoitoaluksen miehittämisestä ja ylläpidosta.

Rajavartiolaitos vastaa uuden ulkovartioalus MERIKARHUN, joka on varustettu myös öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan, miehittämisestä ja ylläpidosta sekä öljypäästöjen lentovalvonnasta Suomen vesialueella. Uusista vuonna 1995 käyttöön saatavista valvontalento-koneista toinen varustetaan erikoislaittein öljyn havaitsemiseksi merestä. Meripelastuskeskukset toimivat hälytyskeskuksina ja Suomenlahden meripelastuskeskus kansainvälisenä yhteyskeskuksena.

Vesi- ja ympäristöhallitus on sopinut merenkulkuhallituksen, merivoimien ja rajavartiolaitoksen kanssa öljyntorjunta-alusten ja muun kaluston käytöstä sekä niiden ylläpidosta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta.

1.4. Määrärahat

Öljyvahinkojen torjunnasta valtion viranomaisille aiheutuviin kustannuksiin on osoitettu tarvittavat määrärahat valtion talousarviossa. Viime vuosina nämä varat on osoitettu vesi- ja ympäristöhallitukselle arviomäärärahana valtion talousarvion momentilla 35.25.27 (Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta). Vuoden 1988 talousarviossa määrärahan käyttötarkoitus laajennettiin kattamaan myös aluskemikaalivahinkojen torjunnasta aiheutuvat kustannukset.

Varsinaisessa talousarviossa ositetut määrärahat ovat vaihdelleet vuosittain huomattavasti riippuen ennen muuta alus- ja kalustohankintojen kustannusten jaksottumisesta. Määrärahoja on lähes vuosittain osoitettu myös lisätalousarvioissa, jonka lisäksi isohkojen vahinkojen torjunnasta aiheutuneiden kustannuksien kattamiseksi vesi- ja ympäristöhallitukselle on lähes vuosittain myönnetty lupa arviomäärärahan ylittämiseen. Vesi- ja ympäristöhallituksen tähän tarkoitukseen käyttämät määrärahat ovat 1990-luvulla olleet 12—24 miljoonaa markkaa vuodessa.

Vuoden 1994 valtion talousarviossa ja lisätalousarvioissa tähän tarkoitukseen osoitetun 10,9 miljoonan markan määrärahan käyttö jakaantuu vesi- ja ympäristöhallituksen sisäisen käyttösuunnitelman mukaan seuraavasti: torjunnan yleinen järjestäminen ja kehittäminen 280 000 markkaa, torjuntavalmiuden hankinta

ja ylläpito 6 560 000 markkaa, varastonhoitajien palkkiot 160 000 markkaa, operatiivinen toiminta 3 500 000 markkaa ja menetelmien kehittäminen 400 000 markkaa. Vuoden aikana tapahtuneen kahden ison vahinkotapauksen torjuntakustannukset ovat olleet yhteensä yli 4 miljoonaa markkaa.

Valtio on hankkinut vuosina 1976—1994 torjuntakalustoa yhteensä yli 180 miljoonalla markalla, mistä alusten osuus on ollut noin 95 miljoonaa markkaa ja muun kaluston osuus noin 85 miljoonaa markkaa.

Valtio saa tuloja öljyvahinkojen torjunnasta. Lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten mukaan aluksen omistaja on velvollinen korvaamaan viranomaisille öljynvahingon torjunnan kustannukset. Lisäksi valtiolla on mahdollisuus saada hankkimansa öljyntorjuntakaluston kustannuksista korvaus valtion talousarvion ulkopuolisesta öljysuojarahastosta. Valtion talousarvion momentille 12.35.60 (Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista) on tuloutettu 1990-luvulla yhteensä 70 miljoonaa markkaa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet

Öljyvahinkojen torjuntatehtävien siirtämisellä sisäasiainministeriölle on tarkoitus edistää valtion pelastushallinnon yhtenäistämistä ja kokoamista yhdelle hallinnonalalle.

Ympäristöhallinnolle nykyisin kuuluvat öljyvahinkojen torjuntatehtävät siirrettäisiin palo- ja pelastustoimen yhteyteen, keskushallinnossa sisäasiainministeriöön ja aluehallinnossa lääninhallituksille. Lisäksi kuntien öljyntorjunnan ohjaus siirrettäisiin lääninhallituksille.

Ehdotettu tehtävien siirto merkitsisi samalla tällä hetkellä yhdenmystyksi ja taloudellisesti hoidetun ympäristövahinkojen torjuntaa koskevan vastuun ja tehtävien hajaantumista kahden hallinnonalan kesken. Siirron jälkeen ympäristöhallinnolle jäisi edelleen öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjunnan asiantuntijavastuu.

Ympäristöhallinto olisi keskeisesti mukana asiantuntijana öljyvahinkojen torjunnan suunnittelussa, kehittämisessä ja käytännön torjuntatyössä. Lisäksi ympäristöhallinnolle kuuluisi

edelleen onnettomuuksien ja niiden torjunnan ympäristövaikutusten arviointi ja tutkiminen.

2.2. Keskeiset ehdotukset

2.2.1. Alusöljyvahinkojen torjunta

Alusöljyvahinkojen torjuntatoimien ylin johto, ohjaus ja valvonta kuuluisi sisäasiainministeriölle, jonka tehtävänä olisi öljyvahinkojen torjunnan yleinen järjestäminen ja kehittäminen sekä aavalla merellä tapahtuvien öljyvahinkojen torjuntatoimien johtaminen. Lääninhallitus ohjaisi ja valvoisi aluehallinnossa öljyvahinkojen torjunnan toteuttamista.

2.2.2. Maa-alueiden öljyvahinkojen torjunta

Maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnan ylin johto, ohjaus ja valvonta kuuluisi sisäasiainministeriölle. Lääninhallitus ohjaisi ja valvoisi kuntien velvollisuudeksi säädetyn öljyvahinkojen torjunnan järjestämistä. Lääninhallituksen tehtävänä olisi myös valvoa ja ohjata öljyvaraston omistajalle kuuluvan öljyvahinkojen torjunnan järjestämistä. Lääninhallitus osallistuisi tarvittaessa myös öljyvahingon torjuntaan.

2.2.3. Kansainvälinen torjuntayhteistyö

Öljyn ja muiden haitallisten aineiden aiheuttamien pilaantumisvahinkojen torjuntaa koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesta kehittämisestä ja yhteensovittamisesta vastaisi sisäasiainministeriö, joka olisi myös sopimusten tarkoittama kansallinen toimivaltainen viranomaisena. Kansainvälisen merensuojelun kehittäminen ja yhteensovittaminen kuuluisi edelleen ympäristöministeriölle.

2.2.4. Ympäristöhallinnolle jäävät tehtävät

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus huolehtisivat öljyvahinkojen torjuntaan liittyvistä asiantuntijatehtävistä ja niiden asiantuntijat toimisivat käytännön torjuntatilanteissa torjuntatoimien johtajan neuvonantajina. Suomen ympäristökeskus vastaisi isojen öljyvahinkojen ympäristövaikutusten tutkimusten

järjestämisestä ja yhteensovittamisesta. Vastavalla tavalla alueelliset ympäristökeskukset olisivat toimialueellaan asiantuntijoina lääninhallitusten ja kuntien öljyvahinkojen torjuntaviranomaisten apuna.

Ympäristöhallinto vastaisi edelleen myös muista ympäristövahinkoihin liittyvistä tehtävistä, kuten kalakuolemien ja muiden eliöturmien selvittämisestä sekä saastuneiden maa-alueiden ja pohjavesien saneerausesta.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Ympäristöhallinnossa hoidettu öljyvahinkojen torjuntatehtävä ehdotetaan siirrettäväksi valtion pelastushallinnolle sisäasiainministeriön hallinnonalalle. Esitetyn muutoksen jälkeen ympäristöministeriön hallinnonalalle jäisi edelleen laajasti öljyvahinkojen torjuntaan liittyviä asiantuntijatehtäviä.

Esitys ei vaikuta kuntien öljyvahinkojen torjuntatehtäviin. Kuntien öljyvahinkojen torjuntatoimien ohjaus siirtyisi vesi- ja ympäristöpiireiltä lääninhallituksille.

Nykyisin öljyvahinkojen torjuntaan liittyvät tehtävät hoidetaan ympäristöministeriössä, vesi- ja ympäristöhallituksessa sekä vesi- ja ympäristöpiireissä. Näitä tehtäviä hoitavat henkilöt huolehtivat öljyvahinkojen torjuntaan kuuluvien tehtävien ohella laajasti myös muista ympäristöhallinnon tehtävistä.

Valtion vuoden 1995 talousarvioesityksessä ehdotetaan, että öljyvahinkojen torjuntatehtävän siirron yhteydessä ympäristöministeriöstä siirrettäisiin sisäasiainministeriöön yksi virka ja vesi- ja ympäristöhallituksesta seitsemän virkaa. Vesi- ja ympäristöpiireistä ehdotetaan siirrettäväksi yhteensä kahdeksan virkaa lääninhallitukseen. Näitä virkoja koskevat palkkausmenot ehdotetaan vastaavasti siirrettäväksi sisäasiainministeriön pääloukkaan.

3.2. Taloudelliset vaikutukset

Valtion vuoden 1995 talousarvioesityksessä on ehdotettu, että ympäristöministeriön momentilta 35.25.27 (Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta) siirrettäisiin 6 700 000 markkaa sisäasiainministeriön momentille 26.80.22 (Eri-tyismenot). Tämän momentin määrärahoja sai-

si käyttää myös öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan järjestämiseen, torjuntakaluston hankkimiseen ja torjuntatoimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen, öljyvahinkojen torjunnan kansainvälisen yhteistyön, koulutuksen ja kehittämistoiminnan menoihin sekä sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin.

Ympäristövahinkojen päivystysjärjestelmän yhdistäminen pelastushallinnon varallaolojärjestelmään merkitsi tehtävien osittaista rationalisointia. Ympäristöministeriön varallaolojärjestelmä säilytettäisiin edelleen ympäristövahinkojen torjunnan ja tiedonsaannin varmistamiseksi. Vesi- ja ympäristöpiirien tilalle perustettavissa alueellisissa ympäristökeskuksissa joudutaan säilyttämään tulva- ja jääpatojen torjuntaa varten osavuotinen varallaolojärjestelmä, jota on tarkoitus myöhemmin laajentaa myös muihin ympäristövahinkoihin.

Öljyvahinkojen torjunnan siirtäminen ympäristöministeriön hallinnonalalta sisäasiainministeriön hallinnonalalle ei ympäristövahinkojen torjuntavastuun jakautumisen vuoksi kokonaisuutena katsoen aiheuttaisi kustannusten säästöä valtionhallinnossa. Ympäristöministeriön hallinnonalalle jäisivät edelleen öljyvahinkojen torjuntaan liittyvät ympäristöä koskevat asiantuntijatehtävät sekä ympäristövahinkoihin ja niiden torjuntaan liittyvät tehtävät.

3.3. Ympäristövaikutukset

Ympäristöhallinto toimisi öljyvahinkojen torjuntatehtävien siirron jälkeen öljyvahinkojen torjuntaan liittyvässä suunnittelussa ja kehittämisessä yhteistyössä sisäasiainministeriön hallinnon kanssa. Torjuntatilanteessa ympäristöhallinnolla olisi asiantuntijan tehtävä huolehtia öljyvahingon torjunnan toteuttamisesta ympäristön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

4. Asian valmistelu

Valtioneuvosto teki 17 päivänä kesäkuuta 1993 periaatepäätöksen toimenpiteistä keskushallinnon ja aluehallinnon uudistamiseksi. Päätöksessä todettiin muun ohella, että sisäasiainministeriö asettaa toimikunnan selvittämään valtion merellisten toimintojen tehostamista. Sisäasiainministeriön asettama työryhmä käsit-

teli myös ympäristövahinkojen torjunnan järjestämistä. Työryhmä ehdotti mietinnössään (SM:n työryhmämietintö 3/1994) muun ohella, että pelastus- ja torjuntatehtävien kokoamiseksi myös öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvät tehtävät siirretään ympäristöministeriön hallinnonalalta sisäasiainministeriön hallinnonalalle. Ympäristöministeriön edustaja jätti tätä ehdotusta koskevan eriyvän mielipiteen.

Öljyvahinkojen torjuntaa on lisäksi käsitelty yleiseen järjestykseen ja sisäiseen turvallisuuteen liittyviä tehtäviä käsitelleessä työryhmässä, jonka työ oli yksi valtioneuvoston kanslian 8 päivänä tammikuuta 1993 antamista ministeriöiden toimialajaon selvitystehtävistä. Työryhmä ehdotti öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan operatiivisen johtamisen siirtämistä sisäasiainministeriön alaiselle pelastushallinnolle.

Molempien edellä mainittujen työryhmien ehdotuksia käsiteltiin kevään 1994 aikana hallinnon kehittämisen ministerivaliokunnassa. Koska valiokunta ei päässyt yksimielisyyteen öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjunnan siirrosta, asia siirrettiin koko hallituksen ratkaistavaksi vuoden 1995 talousarvioehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

Valtion vuoden 1995 talousarvioehdotuksen yleisperustelujen mukaan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntatehtävien hallinto siirretään ympäristöministeriön hallinnonalalta pelastushallintoon 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Vuoden 1995 talousarvioesitystä koskevissa hallituksen neuvotteluissa 19 päivänä elokuuta 1994 sovittiin, että ympäristöministeriön ja sisäasiainministeriön yhteinen työryhmä selvittää esitettyyn öljytorjuntatehtävien siirtoon liittyviä ongelmia ja järjestelyjä. Työryhmä ei kaikilta osin päässyt yhteiseen ehdotukseen, vaan eräistä keskeisistä öljyvahinkojen torjuntatehtävien hoidon vastuista sekä tehtävien siirtoa koskevien taloudellisten vaikutusten ja sen vaatimien henkilöstösiirtojen osalta raportissa oli erilaiset kannat sisäasiainministeriön ja ympäristöhallinnon edustajilla.

Työryhmän raportissa sisäasiainministeriön hallinnon edustaja pitäytyi valtion vuoden 1995 talousarvioesitykseen. Ympäristöhallinnon edustajien kannanotossa esitettiin seuraavaa:

Ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvä ympäristönsuojelun asiantuntemus tulisi öljyvahinkojen torjuntatehtävien siirron jälkeenkin säilyttää edelleen ympäristöministeriön hallin-

nonalalla. Lisäksi muun muassa saastuneiden maa-alueiden ja pohjavesiesiintymien saneerausta selvittäneen työryhmän esityksen toteuttaminen ja lisääntyneet EU-tehtävät edellyttävät henkilöresurssien säilyttämistä ympäristöministeriössä. Näillä perusteilla ympäristöhallinnon edustajat esittivät, että ympäristöministeriöstä ei siirrettäisi virkaa sisäasiainministeriöön.

Vesi- ja ympäristöhallituksessa ympäristövahinkojen torjunnan tehtäviä hoitaa yhteensä kuusi henkilöä, joiden tehtäviin kuuluu myös muita kuin siirrettäväksi esitettyjä öljyvahinkojen torjuntaan liittyviä tehtäviä, muun muassa patoturvallisuus- ja tulvantorjunta-asioita. Öljyvahinkojen torjuntatehtäviin liittyviä alus-, kone- ja laiteteknisiin hankinta- ja erilaisiin kehittämistehtäviin osallistuu koko vesi- ja ympäristöhallinnon kone- ja laiteteknisistä tehtävistä vastaava tulosryhmä, johon kuuluu kolme henkilöä. Nämä asiantuntijatehtävät on tarkoitettu edelleen hoitaa Suomen ympäristökeskuksesta käsin ympäristöhallinnon uudistuksen toteuduttuakin. Näillä perusteilla ympäristöhallinnon edustajat esittivät, että vesi- ja ympäristöhallituksesta siirrettäisiin viisi virkaa sisäasiainministeriöön.

Vesi- ja ympäristöpiireissä öljyvahinkojen torjuntatehtäviä hoitaa omalla erityisasiantuntemuksellaan muiden tehtäviensä ohella yhteensä noin 55 henkilöä keskimäärin 13 prosentin työosuudella. Öljyvahinkojen torjunnan vastuuhenkilöiden keskimääräinen tähän tehtävään käyttämä aika on 0,10 henkilötyövuotta ja nämä henkilöt ovat piirien ympäristönsuojelun, luonnonvarojen hoidon, rakentamisen, vesihuollon ja vesistötoimialan toimialapäälliköitä tai vastuuhenkilöitä. Heidän varamiestensä tai sellaisten henkilöiden, jotka tarkastavat kuntien öljyntorjuntasuunnitelmia ja käsittelevät korvaushakemuksia sekä kalustohankintoja, keskimääräinen työpanos on 0,20 henkilötyövuotta. He ovat yleensä rakennuspäälliköitä, piirirakennusmestareita, eri toimialueiden

tarkastajia ja koulutukseltaan yleisimmin rakennusmestareita tai insinöörejä. Koska muihin töihin käytetään valtaosa työajasta, näin monen viran siirto lääninhallitukseen aiheuttaisi henkilöstövajausta ympäristöhallinnon tehtävien hoidossa. Ympäristövahinkojen ennaltaehkäisy- ja erilaiset kunnostustehtävät tulevat lisääntymään ympäristöhallinnossa. Edellä esitetyillä perusteilla ympäristöhallinnon edustajat esittivät, että vesi- ja ympäristöpiireistä siirrettäisiin lääninhallitukseen yhteensä enintään neljä virkaa.

Öljyvahinkojen torjunnan siirtämistä koskevan asian valmistelun yhteydessä on valtion yhteistoimintalain mukaisesti neuvoteltu ympäristöhallinnon henkilöstön edustajien kanssa. Kaikki henkilöstöjärjestöt vastustivat siirtoa, koska se järjestöjen mukaan aiheuttaisi henkilöstövoimavarojen epätehokasta käyttöä ja lisääisi henkilöstömenoja useilla miljoonilla markoilla. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta vaatii sellaista tieteellistä erikoisosaamista, jota vesi- ja ympäristöhallinnolla on, mutta pelastushallinnolla ei ole.

Hallituksen esitykseen sisältyvä tehtäväjako valtion pelastushallinnossa on valmisteltu sisäasiainministeriössä. Hallituksen esitys on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys ympäristöhallintoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 241/94 vp.). Siinä esitetyt ympäristöhallintoa koskevat organisatoriset muutokset on otettu huomioon tässä esityksessä.

Ympäristöministeriössä valmistellaan ympäristövahinkojen toissijaista korvausjärjestelmää. Asiaa selvittävän työryhmän määräaika päättyy 30 päivänä toukokuuta 1995.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä

6 §. Vesi- ja ympäristöhallitukselle nykyisin kuuluva oikeus antaa onnettomuustilanteessa vesien suojelemiseksi tarvittavia määräyksiä aluksesta ja sen lastista ehdotetaan siirrettäväksi sisäasiainministeriölle.

12 §. Alusöljyvahinkojen torjunnan ylin johto, ohjaus ja valvonta ehdotetaan siirrettäväksi ympäristöministeriöltä sisäasiainministeriölle, jolle lisäksi siirtyisi vastuu vesi- ja ympäristöhallitukselle nykyisin kuuluvasta öljyvahinkojen torjuntatoimen yleisestä järjestämisestä ja kehittämisestä. Vesi- ja ympäristöpiireille kuuluva kuntien öljyntorjunnan ohjaus- ja valvontatehtävä siirtyisi lääninhallituksille. Koska ympäristöhallinnolle kuuluu vastuu ympäristönsuojelusta ja sille jäisi asiantuntijatehtäviä öljyvahinkojen torjunnassa ehdotetaan pykälään lisättäväksi säännös, jonka mukaan sisäasiainministeriön ja lääninhallitusten tulee toimia yhteistyössä ympäristöministeriön ja alueellisten ympäristökeskusten kanssa alusöljyvahinkojen torjunnan suunnittelussa, kehittämisessä ja järjestämisessä.

Kuntien alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelman vahvistaminen ehdotetaan siirrettäväksi vesi- ja ympäristöpiiriltä lääninhallitukselle. Sisäasiainministeriö vahvistaisi vesi- ja ympäristöhallituksen asemasta suurehkoja hankintoja sisältävät kuntien suunnitelmat.

13 §. Öljyvahinkojen torjuntaviranomaisina toimisivat sisäasiainministeriö ja lääninhallitus.

14 §. Sisäasiainministeriö antaisi vesi- ja ympäristöhallituksen sijasta öljysatamilta ja muilta öljyä käsitteleviltä laitoksilta edellytettävää öljyntorjuntavalmiutta koskevat yleiset määräykset.

15 §. Valtion öljyntorjuntakaluston hankinnasta päättäisi sisäasiainministeriö.

17 §. Vesi- ja ympäristöpiiri voi määrätä, että öljysatamassa säiliöalus on lastauksen ja purkamisen ajan öljyntorjuntapuomilla ympäröity. Tämän määräyksen antaminen ehdotetaan siirrettäväksi sisäasiainministeriöön.

19 §. Sisäasiainministeriölle siirtyisi vesi- ja ympäristöhallitukselta oikeus määrätä aavalla selällä tapahtuneen öljyvahingon torjunnasta sekä määrätä torjuntatöiden johtaja. Sisäasiain-

ministeriön tulisi ilmoittaa ympäristöministeriölle alusöljyvahingosta tai sen vaarasta.

Alueellisilla ympäristökeskuksilla ei ole mahdollisuuksia osallistua öljyvahinkojen torjuntaan liittyvään rantojen puhdistamisen järjestämiseen, koska niissä ei enää ole rakentamistoimintaan kuuluvaa henkilöstöä tai kalustoa eikä ympäristöhallinto enää olisi öljyvahinkojen torjunnasta ensisijaisesti vastaava viranomainen. Tämän vuoksi pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

30 §. Alusjätelain toimeenpääntö ja valvonta jakaantuisi kolmelle eri hallinnonalalle. Pykälää ehdotetaan selvennettäväksi. Merenkulkulaitoksen ja muiden laissa tarkoitettujen valvontaviranomaisten välinen tehtäväjako säilyisi entisellään. Sen mukaan ympäristöministeriö ja alueelliset ympäristökeskukset valvoisivat vesien ja meriympäristönsuojelua koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Tällaiset säännökset koskevat ennen muuta aluksista aiheutuneiden päästöjen valvontaa ja alusperäisen jätteen jätehuollon järjestämistä satamissa. Liikenneministeriön alainen merenkulkulaitos valvoisi alusten rakennetta ja toimintaa, alusten liikennöintirajoituksia ja muiden alusturvalisuutta koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Sisäasiainministeriö ja lääninhallitukset valvoisivat öljyvahinkojen torjuntaa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista.

31 §. Virka-avun antamista koskevaan säännökseen tehtäisiin tehtäväsiirrosta johtuvat muutokset sekä tielaitosta koskeva korjaus. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus ja alueelliset ympäristökeskukset olisivat velvollisia antamaan virka-apua öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle. Alueellisten öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmien vahvistaminen siirtyisi sisäasiainministeriölle, jonka tulisi hankkia asiasta ympäristöministeriön lausunto.

33 §. Säännökseen tehtäisiin tehtäväsiirron edellyttämä muutos.

1.2. Laki maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta

5 §. Maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjuntatoimen ylin johto, ohjaus ja valvonta ehdotetaan siirrettäväksi vesi- ja ympäristöhallitukselta sisäasiainministeriölle. Maa-alueilla

tapahtuvien öljyvahinkojen torjuntaan liittyvät vesi- ja ympäristöpiirien tehtävät siirrettäisiin asianomaisille lääninhallituksille. Lääninhallitusten ja alueellisten ympäristökeskusten tulee toimia kiinteässä yhteistyössä maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnan suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa. Asiaa koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi lakiin.

Kuntien öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmiin vahvistaminen ehdotetaan siirrettäväksi vesi- ja ympäristöpiiriltä lääninhallitukselle.

Valtion viranomaisen lupa kuntien väliseen yhteistoimintaan ehdotetaan poistettavaksi.

6 §. Lääninhallituksen määräämä torjuntatyön johtaja toimisi yhtenä maa-alueella tapahtuvien öljyvahinkojen torjuntaviranomaisena.

8 §. Lääninhallitukselle siirtyisi oikeus määrätä suurten öljyvahinkojen torjunnasta ja oikeus tarvittaessa määrätä torjuntatyön johtaja.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotettujen lainmuutosten johdosta on lisäksi muutettava asetusta aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä (635/93), asetusta öljyvahinkojen torjunnasta (636/93)

sekä asetusta öljysuojarahastosta (828/85) tarpeellisilta osin.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995, jolloin myös ympäristöhallinnon uudistus tulee voimaan.

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muutoksen voimaantullessa vesi- ja ympäristöpiirissä vireillä olevat kuntien alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat siirtyisivät asianomaisen lääninhallituksen käsiteltäväksi ja vesi- ja ympäristöhallituksessa vireillä olevat suunnitelmat sisäasiainministeriöön.

Maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta annetun lain muutoksen voimaantullessa vesi- ja ympäristöpiirissä vireillä olevat kuntien öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat siirtyisivät asianomaisen lääninhallituksen käsiteltäväksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 16 päivänä maaliskuuta 1979 aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain (300/79) 19 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (204/87),

muutetaan lain 6 §, 12 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §:n 1 ja 3 kohta, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 30 §, 31 § ja 33 §,

sellaisina kuin niistä ovat 31 §:n 1 momentti 6 päivänä syyskuuta 1985 annetussa laissa (739/85) sekä 6 §, 12 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 30 §, 31 §:n 2 momentti ja 33 § 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (204/87) seuraavasti:

1 luku

YLEISET SÄÄNNÖKSET

6 §

Jos Suomen vesialueella alus uppoaa, joutuu karille, saa vuodon tai konevian taikka muutoin joutuu tilaan, johon liittyy vesien pilaantumisen vaara, sisäasiainministeriö voi määrätä ryhdyttäväksi aluksen ja sen lastin osalta pelastus- tai muihin toimenpiteisiin, jotka se katsoo välttämättömiksi vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä sisäasiainministeriön on neuvoteltava merenkulkuhallituksen, aluksen omistajan, toimeksiannon saaneen pelastusyhtiön ja asianomaisten vakuutusenantajien edustajien kanssa, jos se voi tapahtua aiheuttamatta haitallista viivytystä.

Sisäasiainministeriö voi noudattaen soveltuvien osin 1 momentin säännöksiä määrätä ryhdyttäväksi Suomen tekemien voimassa olevien kansainvälisten sopimusten mukaisiin vesien pilaantumista ehkäiseviin tai rajoitaviin toimenpiteisiin myös Suomen vesialueen ulkopuolella.

2 luku

ÖLJY

12 §

Aluksista aiheutuvien öljyvahinkojen (*alusöljyvahinko*) torjuntatoimen ylin johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sisäasiainministeriölle, jonka tehtävänä on myös öljyvahinkojen torjunnan yleinen järjestäminen ja kehittäminen. Lääninhallitus ohjaa ja valvoo kunnan sekä sataman, teollisuus- tai varastolaitoksen ja telakan omistajan velvollisuudeksi säädetyn alusöljyvahin-

kojen torjunnan järjestämistä sekä tarvittaessa osallistuu torjuntaan. Sisäasiainministeriön ja lääninhallituksen tulee toimia yhteistyössä ympäristöministeriön ja alueellisen ympäristökeskuksen kanssa alusöljyvahinkojen torjunnan suunnittelussa, kehittämisessä ja järjestämisessä.

Kunnan alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelma on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi. Kustannuksiltaan sisäasiainministeriön määräämän rajan ylittävät suunnitelmat on kuitenkin alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

13 §

Tässä laissa tarkoitettuja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisia ovat:

1) sisäasiainministeriö;

3) lääninhallitus; sekä

14 §

Sisäasiainministeriö antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainituista laitteista ja tarvikkeista sekä niiden määristä, ottaen huomioon sataman liikenteen ja erityisesti siellä käyvien säiliöalusten määrän ja muut öljyvahingon vaaraan vaikuttavat seikat, asianomaisen sataman, laitoksen tai telakan taloudellisen kantokyvyn sekä maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnasta johtuvat tarpeet.

15 §

Mikäli katsotaan tarpeelliseksi sijoittaa torjuntakalustoa tai -tarvikkeita 14 §:ssä mainit-

tuihin kohteisiin enemmän kuin sataman, laitoksen tai telakan omistaja kohtuudella voidaan velvoittaa hankkimaan, taikka sijoittaa torjuntakalustoa tahi tarvikkeita muihin kuin edellä mainittuihin kohteisiin, sisäasiainministeriö suorittaa hankinnan valtion puolesta. Hankinnasta aiheutuvat kustannukset voidaan korvata öljysuojarahastosta siten kuin öljysuojarahastosta annetussa laissa on säädetty.

Hankitun torjuntakaluston ja -tarvikkeet sisäasiainministeriö voi luovuttaa merenkulkuhallituksen, puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen tai muun valtion viranomaisen, kunnan tai 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen taikka telakan omistajan hallintaan. Tämä on velvollinen huolehtimaan torjuntakaluston ja -tarvikkeiden säilyttämisestä, huollosta sekä siitä, että niitä voidaan tarvittaessa viivytyksettä käyttää öljyvahinkojen torjuntaan.

17 §

Sisäasiainministeriö voi antaa määräyksiä 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen taikka telakan omistajan velvollisuudesta ryhtyä säiliöalusten osalta öljyvahinkojen ehkäisemiseksi ennakkotoimenpiteisiin, kuten rajoituspuomien asettamiseen ja vartioinnin järjestämiseen.

19 §

Jos alusöljyvahinko on sattunut tai sen vaara on uhkaamassa aavalla selällä, sisäasiainministeriö määrää torjunnan suorittamisesta ja asettaa torjuntatöiden johtajan. Vahingosta tai sen vaarasta on annettava välittömästi ilmoitus myös ympäristöministeriölle. Jos vahinko on sattunut tai sen vaara on uhkaamassa muualla usean kunnan alueella taikka jos vahinko tai vaara on niin suuri, ettei kuntaa kohtuudella voida vaatia yksin huolehtimaan torjuntatöistä, torjuntatöiden johtajana toimii asianomainen aluepalopäällikkö tai hänen ollessaan estyneenä asianomaisen palo- ja pelastustoimen yhteistoiminta-alueen aluehälytyskeskuksen sijaintikunnan korkein päivystys- tai varallaolovuorossa oleva päällystöviranhaltija. Jos torjuntatoimet tällöin kestävät pitkään tai siihen muuten on erityistä syytä, sisäasiainministeriö voi määrätä torjuntatöiden johtajasta toisin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sisäasiainministeriö asettaa torjuntatöiden johtajan käyttöön tarpeellisen henkilöstön, kaluston ja tarvikkeet. Näissä tapauksissa kunta ja 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen tai telakan omistaja ovat velvollisia alueensa ulko-

puolellakin asettamaan torjuntatöiden johtajan määräyksestä torjuntakalustonsa ja -tarvikkeensa sekä niiden käyttöön tarvittavaa henkilöstöä torjuntatöiden johtajan käytettäväksi.

5 luku

TÄYDENTÄVIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

30 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen valvonta kuuluu:

1) vesien ja meriympäristön suojelua koskevien säännösten ja määräysten osalta ympäristöministeriölle ja alueellisille ympäristökeskuksille;

2) alusturvallisuutta koskevien säännösten ja määräysten osalta merenkululaitokselle; sekä

3) alusöljyvahinkojen torjuntaa koskevien säännösten ja määräysten osalta sisäasiainministeriölle ja lääninhallituksille.

31 §

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat poliisi, puolustusvoimat, rajavartiolaitos, tullilaitos, tielaitos ja merentutkimuslaitos toimialansa osalta velvollisia osallistumaan valvontaan ja antamaan pyydettyä tarpeellista virka-apua merenkulkuhallitukselle ja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisille. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, alueellinen ympäristökeskus ja merenkulkuhallitus ovat vastaavasti velvollisia antamaan virka-apua öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle. Jos öljyvahingon torjuminen sitä vaatii, on mainittujen viranomaisten ryhdyttävä pikaisesti torjuntavalmiutensa mukaisiin tarpeellisiin toimiin jo ennen kuin pyyntö virka-avusta on tehty. Virka-avun pyytämässä ja antamisessa noudatettavasta menettelystä sekä viranomaisten välisestä yhteistoiminnasta voi valtioneuvosto antaa tarkempia määräyksiä.

Öljyvahinkojen torjuntaviranomaisten ja muiden 1 momentissa mainittujen viranomaisten tulee laatia asianomaisen lääninhallituksen johdolla suunnitelma yhteistoiminnasta 19 §:ssä tarkoitettujen öljyvahinkojen torjuntatyössä. Lääninhallitukset voivat sopia myös yhteisen suunnitelman laatimisesta kahta tai useampaa läänin varten. Suunnitelman vahvistaa sisäasiainministeriö hankittuaan asiasta ympäristöministeriön lausunnon.

33 §

Merenkukkuhallituksen 4 §:n ja sisäasiainministeriön 6 §:n ja 19 §:n 1 momentin nojalla tekemiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Tämän lain voimaantullessa vesi- ja ympäristöpiirissä vireillä olevat kunnan alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat siirtyvät asianomaisen lääninhallituksen käsiteltäväksi ja vesi- ja ympäristöhallituksessa vireillä olevat suunnitelmat sisäasiainministeriölle.

2.

Laki**maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä toukokuuta 1978 maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta annetun lain (378/74) 5 §:n 1—3 momentti, 6 §:n 1 momentti sekä 8 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä 5 §:n 1 momentti on 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (205/87) seuraavasti:

5 §

Tässä laissa tarkoitettujen öljyvahinkojen (*maaöljyvahinko*) torjuntatoimen ylin johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sisäasiainministeriölle. Lääninhallitus ohjaa ja valvoo kunnan sekä öljyvaraston omistajan velvollisuudeksi säädetyn öljyvahinkojen torjunnan järjestämistä sekä tarvittaessa osallistuu torjuntaan. Lääninhallituksen tulee toimia yhteistyössä alueellisen ympäristökeskuksen kanssa maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnan suunnittelussa, kehittämisessä ja järjestämisessä.

Kunnan on huolehdittava alueellaan öljyvahinkojen torjunnasta. Kunnalla on oltava kunnanvaltuuston hyväksymä öljyvahinkojen torjuntasuunnitelma sekä nimetty viranomainen, joka on vastuussa tässä laissa tarkoitettujen öljyvahinkojen torjunnan järjestämisestä ja johtamisesta kunnan alueella. Valtuuston hyväksymä torjuntasuunnitelma on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi. Lääninhallituksen on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, onko kalusto tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen samoin kuin onko torjuntahenkilöstön koulutus järjestetty olosuhteiden vaatimalla tavalla välttäen tarpeettomia kustannuksia.

Kunta voi sopia edellä 2 momentissa tarkoitettujen velvollisuuden täyttämistä yhteistoiminnassa naapurikuntien tai 4 §:ssä 2 momentissa tarkoitettujen öljyn varastojien kanssa.

6 §

Tässä laissa tarkoitettuja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisia ovat edellä 5 §:ssä tarkoitetut valtion ja kunnan viranomaiset sekä kunnallista torjuntahenkilöstöä torjuntatehtävässä johtava henkilö ja lääninhallituksen määräämä torjuntatyön johtaja.

8 §

Milloin öljyvahinko tai sen leviämisen vaara on niin suuri, että öljyvahinkojen torjuntaviranomaisten käytössä oleva henkilöstö tai kalusto ei riitä sen tehokkaaseen torjumiseen tai ehkäisyyn, on kunnan torjuntaviranomaisilla tai, mikäli on kysymys toisen kunnan torjuntakaluston tai -henkilöstön käytöstä, asianomaisella lääninhallituksella on oikeus määrätä sen, jolla on torjuntakalustoa tai -tarvikkeita taikka niiden käyttöön perehtynyttä henkilös-

töä, asettamaan nämä torjuntaviranomaisten käyttöön. Lääninhallitus voi tarvittaessa ottaa tehtäväkseen myös torjuntatoimenpiteiden johtamisen ja määrätä torjuntatyön johtajan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Tämän lain voimaantullessa vesi- ja ympäristöpiirissä vireillä olevat kunnan öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat siirtyvät asianomaisen lääninhallituksen käsiteltäväksi.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ympäristöministeri *Sirpa Pietikäinen*

1.

Laki**aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 16 päivänä maaliskuuta 1979 aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain (300/79) 19 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (204/87),

muutetaan lain 6 §, 12 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §:n 1 ja 3 kohta, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 30 §, 31 § ja 33 §,

sellaisina kuin niistä ovat 31 §:n 1 momentti 6 päivänä syyskuuta 1985 annetussa laissa (739/85), sekä 6 §, 12 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §, 14 §:n 2 momentti, 15 §, 17 §, 19 §:n 1 ja 2 momentti, 30 §, 31 §:n 2 momentti ja 33 § 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (204/87) seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

YLEISET SÄÄNNÖKSET

6 §

Jos Suomen vesialueella alus uppoaa, joutuu karille, saa vuodon tai konevian taikka muutoin joutuu tilaan, johon liittyy vesien pilaantumisen vaara, vesi- ja ympäristöhallitus voi määrätä ryhdyttäväksi aluksen ja sen lastin osalta pelastus- tai muihin toimenpiteisiin, jotka se katsoo välttämättömiksi vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä vesi- ja ympäristöhallituksen on neuvoteltava merenkulkuhallituksen, aluksen omistajan, toimeksiannon saaneen pelastusyhtiön ja asianomaisten vakuutusenantajien edustajien kanssa, jos se voi tapahtua aiheuttamatta haitallista viivytystä.

Vesi- ja ympäristöhallitus voi noudattaen soveltuvin osin 1 momentin säännöksiä määrätä ryhdyttäväksi Suomen tekemien voimassa olevien kansainvälisten sopimusten mukaisiin vesien pilaantumista ehkäiseviin tai rajoittaviin toimenpiteisiin myös Suomen vesialueen ulkopuolella.

6 §

Jos Suomen vesialueella alus uppoaa, joutuu karille, saa vuodon tai konevian taikka muutoin joutuu tilaan, johon liittyy vesien pilaantumisen vaara, *sisäasiainministeriö* voi määrätä ryhdyttäväksi aluksen ja sen lastin osalta pelastus- tai muihin toimenpiteisiin, jotka se katsoo välttämättömiksi vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä *sisäasiainministeriön* on neuvoteltava merenkulkuhallituksen, aluksen omistajan, toimeksiannon saaneen pelastusyhtiön ja asianomaisten vakuutusenantajien edustajien kanssa, jos se voi tapahtua aiheuttamatta haitallista viivytystä.

Sisäasiainministeriö voi noudattaen soveltuvin osin 1 momentin säännöksiä määrätä ryhdyttäväksi Suomen tekemien voimassa olevien kansainvälisten sopimusten mukaisiin vesien pilaantumista ehkäiseviin tai rajoittaviin toimenpiteisiin myös Suomen vesialueen ulkopuolella.

2 luku

ÖLJY

12 §

Aluksista aiheutuvien öljyvahinkojen (*alusöljyvahinko*) torjuntatoimen ylin johto ja valvon-

12 §

Aluksista aiheutuvien öljyvahinkojen (*alusöljyvahinko*) torjuntatoimen ylin johto, *ohjaus* ja

Voimassa oleva laki

ta kuuluu ympäristöministeriölle. Vesi- ja ympäristöhallituksen tehtävänä on öljyvahinkojen torjunnan yleinen järjestäminen ja kehittäminen. Vesi- ja ympäristöpiiri ohjaa ja valvoo kunnan sekä sataman, teollisuus- tai varastolaitoksen ja telakan omistajan velvollisuudeksi säädetyn alusöljyvahinkojen torjunnan järjestämistä sekä tarvittaessa osallistuu torjuntaan.

Kunnan alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelma on alistettava vesi- ja ympäristöpiirin vahvistettavaksi. Kustannuksiltaan ympäristöministeriön määräämän rajan ylittävät suunnitelmat on kuitenkin alistettava vesi- ja ympäristöhallituksen vahvistettavaksi.

13 §

Tässä laissa tarkoitettuja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisia ovat:

- 1) vesi- ja ympäristöhallitus;
- 3) vesi- ja ympäristöpiiri; sekä

Vesi- ja ympäristöhallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainituista laitteista ja tarvikkeista sekä niiden määrästä, ottaen huomioon sataman liikenteen ja erityisesti siellä käyvien säiliöalusten määrän ja muut öljyvahingon vaaraan vaikuttavat seikat, asianomaisen sataman, laitoksen tai telakan taloudellisen kantokyvyn sekä maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnasta johtuvat tarpeet.

15 §

Mikäli katsotaan tarpeelliseksi sijoittaa torjuntakalustoa tai -tarvikkeita 14 §:ssä mainittuihin kohteisiin enemmän kuin sataman, laitoksen tai telakan omistaja kohtuudella voidaan velvoittaa hankkimaan, taikka sijoittaa torjuntakalustoa tahi tarvikkeita muihin kuin edellä mainittuihin kohteisiin, vesi- ja ympäristöhallitus suorittaa hankinnan valtion puolesta. Hankinnasta aiheutuvat kustannukset voidaan

Ehdotus

valvonta kuuluu *sisäasiainministeriölle, jonka tehtävänä on myös* öljyvahinkojen torjunnan yleinen järjestäminen ja kehittäminen. *Lääninhallitus* ohjaa ja valvoo kunnan sekä sataman, teollisuus- tai varastolaitoksen ja telakan omistajan velvollisuudeksi säädetyn alusöljyvahinkojen torjunnan järjestämistä sekä tarvittaessa osallistuu torjuntaan. *Sisäasiainministeriön ja lääninhallituksen tulee toimia yhteistyössä ympäristöministeriön ja alueellisen ympäristökeskuksen kanssa alusöljyvahinkojen torjunnan suunnittelussa, kehittämisessä ja järjestämisessä.*

Kunnan alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelma on alistettava *lääninhallituksen* vahvistettavaksi. Kustannuksiltaan *sisäasiainministeriön* määräämän rajan ylittävät suunnitelmat on kuitenkin alistettava *sisäasiainministeriön* vahvistettavaksi.

13 §

Tässä laissa tarkoitettuja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisia ovat:

- 1) *sisäasiainministeriö;*
- 3) *lääninhallitus; sekä*

14 §

Sisäasiainministeriö antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainituista laitteista ja tarvikkeista sekä niiden määrästä, ottaen huomioon sataman liikenteen ja erityisesti siellä käyvien säiliöalusten määrän ja muut öljyvahingon vaaraan vaikuttavat seikat, asianomaisen sataman, laitoksen tai telakan taloudellisen kantokyvyn sekä maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnasta johtuvat tarpeet.

15 §

Mikäli katsotaan tarpeelliseksi sijoittaa torjuntakalustoa tai -tarvikkeita 14 §:ssä mainittuihin kohteisiin enemmän kuin sataman, laitoksen tai telakan omistaja kohtuudella voidaan velvoittaa hankkimaan, taikka sijoittaa torjuntakalustoa tahi tarvikkeita muihin kuin edellä mainittuihin kohteisiin, *sisäasiainministeriö* suorittaa hankinnan valtion puolesta. Hankinnasta aiheutuvat kustannukset voidaan kor-

Voimassa oleva laki

korvata öljysuojarahastosta siten kuin öljysuojarahastosta annetussa laissa on säädetty.

Hankitun torjuntakaluston ja -tarvikkeet vesi- ja ympäristöhallitus voi luovuttaa merenkulkuhallituksen, puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen tai muun valtion viranomaisen, kunnan tai 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen taikka telakan omistajan hallintaan. Tämä on velvollinen huolehtimaan torjuntakaluston ja -tarvikkeiden säilyttämisestä, huollosta sekä siitä, että niitä voidaan tarvittaessa viivytyksettä käyttää öljyvahinkojen torjuntaan.

17 §

Vesi- ja ympäristöpiiri voi antaa määräyksiä 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen taikka telakan omistajan velvollisuudesta ryhtyä säiliöalusten osalta öljyvahinkojen ehkäisemiseksi ennakkotoimenpiteisiin, kuten rajoituspuomien asettamiseen ja vartioinnin järjestämiseen.

19 §

Jos alusöljyvahinko on sattunut tai sen vaara on uhkaamassa aavalla selällä, vesi- ja ympäristöhallitus määrää torjunnan suorittamisesta ja asettaa torjuntatöiden johtajan. Jos vahinko on sattunut tai sen vaara on uhkaamassa muualla usean kunnan alueella taikka jos vahinko tai vaara on niin suuri, ettei kuntaa kohtuudella voida vaatia yksin huolehtimaan torjuntatöistä, torjuntatöiden johtajana toimii asianomainen aluepalopäällikkö tai hänen ollessaan estyneenä asianomaisen palo- ja pelastustoimen yhteistoiminta-alueen aluehälytyskeskuksen sijaintikunnan korkein päivystys- tai varallaolovuorossa oleva päällystöviranhaltija. Jos torjuntatoimet tällöin kestävät pitkään tai siihen muuten on erityistä syytä, vesi- ja ympäristöhallitus voi määrätä torjuntatöiden johtajasta toisin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vesi- ja ympäristöhallitus asettaa torjuntatöiden johtajan käyttöön tarpeellisen henkilöstön, kaluston ja tarvikkeet. Näissä tapauksissa kunta ja 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen tai telakan omistaja ovat velvollisia alueensa ulkopuolellakin asettamaan torjuntatöiden johtajan määräyksestä torjuntakalustonsa ja -tarvikkeensa sekä niiden käyttöön tarvittavaa henkilöstöä torjuntatöiden johtajan käytettäväksi.

Ehdotus

vata öljysuojarahastosta siten kuin öljysuojarahastosta annetussa laissa on säädetty.

Hankitun torjuntakaluston ja -tarvikkeet sisäasiainministeriö voi luovuttaa merenkulkuhallituksen, puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen tai muun valtion viranomaisen, kunnan tai 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen taikka telakan omistajan hallintaan. Tämä on velvollinen huolehtimaan torjuntakaluston ja -tarvikkeiden säilyttämisestä, huollosta sekä siitä, että niitä voidaan tarvittaessa viivytyksettä käyttää öljyvahinkojen torjuntaan.

17 §

Sisäasiainministeriö voi antaa määräyksiä 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen taikka telakan omistajan velvollisuudesta ryhtyä säiliöalusten osalta öljyvahinkojen ehkäisemiseksi ennakkotoimenpiteisiin, kuten rajoituspuomien asettamiseen ja vartioinnin järjestämiseen.

19 §

Jos alusöljyvahinko on sattunut tai sen vaara on uhkaamassa aavalla selällä, sisäasiainministeriö määrää torjunnan suorittamisesta ja asettaa torjuntatöiden johtajan. *Vahingosta tai sen vaarasta on annettava välittömästi ilmoitus myös ympäristöministeriölle.* Jos vahinko on sattunut tai sen vaara on uhkaamassa muualla usean kunnan alueella taikka jos vahinko tai vaara on niin suuri, ettei kuntaa kohtuudella voida vaatia yksin huolehtimaan torjuntatöistä, torjuntatöiden johtajana toimii asianomainen aluepalopäällikkö tai hänen ollessaan estyneenä asianomaisen palo- ja pelastustoimen yhteistoiminta-alueen aluehälytyskeskuksen sijaintikunnan korkein päivystys- tai varallaolovuorossa oleva päällystöviranhaltija. Jos torjuntatoimet tällöin kestävät pitkään tai siihen muuten on erityistä syytä, sisäasiainministeriö voi määrätä torjuntatöiden johtajasta toisin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa sisäasiainministeriö asettaa torjuntatöiden johtajan käyttöön tarpeellisen henkilöstön, kaluston ja tarvikkeet. Näissä tapauksissa kunta ja 14 §:ssä tarkoitetun sataman, laitoksen tai telakan omistaja ovat velvollisia alueensa ulkopuolellakin asettamaan torjuntatöiden johtajan määräyksestä torjuntakalustonsa ja -tarvikkeensa sekä niiden käyttöön tarvittavaa henkilöstöä torjuntatöiden johtajan käytettäväksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vesi- ja ympäristöpiiri osallistuu tarvittaessa 1 momentissa tarkoitetun öljyvahingon torjuntaan liittyvän rantojen puhdistuksen järjestämiseen.

(3 mom. kumotaan)

5 luku

TÄYDENTÄVIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

30 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen valvonta kuuluu vesi- ja ympäristöhallitukselle ja sen alaiselle piirihallinnolle. Merenkulkuhallitus valvoo kuitenkin lain 3 — 5 ja 9 §:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

30 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen valvonta kuuluu:

- 1) vesien ja meriympäristön suojelua koskevien säännösten ja määräysten osalta ympäristöministeriölle ja alueellisille ympäristökeskuksille;
- 2) alusturvallisuutta koskevien säännösten ja määräysten osalta merenkululaitokselle; sekä
- 3) alusöljyvahinkojen torjuntaa koskevien säännösten ja määräysten osalta sisäasiainministeriölle ja lääninhallituksille.

31 §

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat poliisi, puolustusvoimat, rajavartiolaitos, lääninhallitus, tullilaitos, tie- ja vesirakennuslaitos ja merentutkimuslaitos toimialansa osalta velvollisia osallistumaan valvontaan ja antamaan pyydettyä tarpeellista virka-apua merenkulkuhallitukselle ja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisille. Merenkulkuhallitus on vastaavasti velvollinen antamaan virka-apua öljyvahinkojen torjuntaviranomaisille. Jos öljyvahingon torjuminen sitä vaatii, on mainittujen viranomaisten ryhdyttävä pikaisesti torjuntavalmiutensa mukaisiin tarpeellisiin toimiin jo ennen kuin pyyntö virka-avusta on tehty. Virka-avun pyytämiseksi ja antamisessa noudatettavasta menettelystä sekä viranomaisten välisestä yhteistoiminnasta voi valtioneuvosto antaa tarkempia määräyksiä.

31 §

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat poliisi, puolustusvoimat, rajavartiolaitos, tullilaitos, tielaitos ja merentutkimuslaitos toimialansa osalta velvollisia osallistumaan valvontaan ja antamaan pyydettyä tarpeellista virka-apua merenkulkuhallitukselle ja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisille. Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, alueellinen ympäristökeskus ja merenkulkuhallitus ovat vastaavasti velvollisia antamaan virka-apua öljyvahinkojen torjuntaviranomaisille. Jos öljyvahingon torjuminen sitä vaatii, on mainittujen viranomaisten ryhdyttävä pikaisesti torjuntavalmiutensa mukaisiin tarpeellisiin toimiin jo ennen kuin pyyntö virka-avusta on tehty. Virka-avun pyytämiseksi ja antamisessa noudatettavasta menettelystä sekä viranomaisten välisestä yhteistoiminnasta voi valtioneuvosto antaa tarkempia määräyksiä.

Öljyvahinkojen torjuntaviranomaisten ja muiden 1 momentissa mainittujen viranomaisten tulee laatia asianomaisen lääninhallituksen johdolla suunnitelma yhteistoiminnasta 19 §:ssä tarkoitettujen öljyvahinkojen torjuntatyössä. Lääninhallitukset voivat sopia myös yhteisen suunnitelman laatimisesta kahta tai useampaa läänin varten.

Öljyvahinkojen torjuntaviranomaisten ja muiden 1 momentissa mainittujen viranomaisten tulee laatia asianomaisen lääninhallituksen johdolla suunnitelma yhteistoiminnasta 19 §:ssä tarkoitettujen öljyvahinkojen torjuntatyössä. Lääninhallitukset voivat sopia myös yhteisen suunnitelman laatimisesta kahta tai useampaa läänin varten.

Suunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö hankittuaan asiasta vesi- ja ympäristöhallituksen lausunnon.

Suunnitelman vahvistaa sisäasiainministeriö hankittuaan asiasta ympäristöministeriön lausunnon.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

33 §

Merenkulkuhallituksen 4 §:n ja vesi- ja ympäristöhallituksen 6 §:n ja 19 §:n 1 momentin nojalla tekemiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

33 §

Merenkulkuhallituksen 4 §:n ja sisäasiainministeriön 6 §:n ja 19 §:n 1 momentin nojalla tekemiin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Tämän lain voimaantullessa vesi- ja ympäristöpiirissä vireillä olevat kunnan alusöljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat siirtyvät asianomaisen lääninhallituksen käsiteltäväksi ja vesi- ja ympäristöhallituksessa vireillä olevat suunnitelmat sisäasiainministeriölle.

2.

Laki**maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä toukokuuta 1974 maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta annetun lain (378/74) 5 §:n 1—3 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 8 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä 5 §:n 1 momentti on 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (205/87) seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

Tässä laissa tarkoitettujen öljyvahinkojen torjunnan ylin johto ja valvonta kuuluu ympäristöministeriölle. Vesi- ja ympäristöhallitus ohjaa ja valvoo torjunnan yleistä järjestämistä ja kehittämistä. Vesi- ja ympäristöpiiri ohjaa ja valvoo kunnan sekä öljyvaraston omistajan velvollisuudeksi säädetyn öljyvahinkojen torjunnan järjestämistä sekä tarvittaessa osallistuu torjuntaan.

5 §

Tässä laissa tarkoitettujen öljyvahinkojen (*maaöljyvahinko*) torjuntatoimen ylin johto ja valvonta kuuluu *sisäasiainministeriölle*. *Lääninhallitus* ohjaa ja valvoo kunnan sekä öljyvaraston omistajan velvollisuudeksi säädetyn öljyvahinkojen torjunnan järjestämistä sekä tarvittaessa osallistuu torjuntaan. *Lääninhallituksen tulee toimia yhteistyössä alueellisen ympäristökeskuksen kanssa maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnan suunnittelussa, kehittämisessä ja järjestämisessä.*

Kunnan on huolehdittava alueellaan öljyvahinkojen torjunnasta. Kunnalla on oltava kunnanvaltuuston hyväksymä öljyvahinkojen torjuntasuunnitelma sekä nimetty viranomainen, joka on vastuussa tässä laissa tarkoitettujen öljyvahinkojen torjunnan järjestämisestä ja johtamisesta kunnan alueella. Valtuuston hyväksymä torjuntasuunnitelma on alistettava vesipiirin vesitoimiston vahvistettavaksi. Vesipiirin vesitoimiston on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, onko kalusto tarpeellinen ja tarkoi-

Kunnan on huolehdittava alueellaan öljyvahinkojen torjunnasta. Kunnalla on oltava kunnanvaltuuston hyväksymä öljyvahinkojen torjuntasuunnitelma sekä nimetty viranomainen, joka on vastuussa tässä laissa tarkoitettujen öljyvahinkojen torjunnan järjestämisestä ja johtamisesta kunnan alueella. Valtuuston hyväksymä torjuntasuunnitelma on alistettava *lääninhallituksen* vahvistettavaksi. *Lääninhallituksen* on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, onko kalusto tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen

Voimassa oleva laki

tuksenmukainen samoin kuin onko torjuntahenkilöstön koulutus järjestetty olosuhteiden vaatimalla tavalla välttämättä tarpeettomia kustannuksia.

Kunta voi, *saatuun siihen vesipiiriin vesitoimiston suostumuksen*, sopia edellä 2 momentissa tarkoitettua velvollisuuden täyttämistä yhteistoiminnassa naapurikuntien tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen öljyn varastojien kanssa.

6 §

Tässä laissa tarkoitettuja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisia ovat edellä 5 §:ssä tarkoitettu valtion ja kunnan viranomaiset sekä kunnallista torjuntahenkilöstöä torjuntatehtävissä johtava henkilö ja vesipiiriin vesitoimiston määräämä torjuntatyön johtaja.

8 §

Milloin öljyvahinko tai sen leviämisen vaara on niin suuri, että öljyvahinkojen torjuntaviranomaisten käytössä oleva henkilöstö tai kalusto ei riitä sen tehokkaaseen torjumiseen tai ehkäisyyn, on kunnan torjuntaviranomaisilla tai, mikäli on kysymys toisen kunnan torjuntakaluston tai -henkilöstön käytöstä, asianomaisen vesipiiriin vesitoimistolla oikeus määrätä sen, jolla on torjuntakalustoa tai -tarvikkeita taikka niiden käyttöön perehtynyttä henkilöstöä, asettamaan nämä torjuntaviranomaisten käyttöön. Vesipiiriin vesitoimisto voi tarvittaessa ottaa tehtäväkseen myös torjuntatoimenpiteiden johtamisen ja määrätä torjuntatyön johtajan.

Ehdotus

samoin kuin onko torjuntahenkilöstön koulutus järjestetty olosuhteiden vaatimalla tavalla välttämättä tarpeettomia kustannuksia.

Kunta voi sopia edellä 2 momentissa tarkoitettua velvollisuuden täyttämistä yhteistoiminnassa naapurikuntien tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen öljyn varastojien kanssa.

6 §

Tässä laissa tarkoitettuja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisia ovat edellä 5 §:ssä tarkoitettu valtion ja kunnan viranomaiset sekä kunnallista torjuntahenkilöstöä torjuntatehtävissä johtava henkilö ja *lääninhallituksen* määräämä torjuntatyön johtaja.

8 §

Milloin öljyvahinko tai sen leviämisen vaara on niin suuri, että öljyvahinkojen torjuntaviranomaisten käytössä oleva henkilöstö tai kalusto ei riitä sen tehokkaaseen torjumiseen tai ehkäisyyn, on kunnan torjuntaviranomaisilla tai, mikäli on kysymys toisen kunnan torjuntakaluston tai -henkilöstön käytöstä, asianomaisella *lääninhallituksella* oikeus määrätä sen, jolla on torjuntakalustoa tai -tarvikkeita taikka niiden käyttöön perehtynyttä henkilöstöä, asettamaan nämä torjuntaviranomaisten käyttöön. *Lääninhallitus* voi tarvittaessa ottaa tehtäväkseen myös torjuntatoimenpiteiden johtamisen ja määrätä torjuntatyön johtajan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

Tämän lain voimaantullessa vesi- ja ympäristöpiirissä vireillä olevat kunnan öljyvahinkojen torjuntasuunnitelmat siirtyvät asianomaisen lääninhallituksen käsiteltäväksi.